

REVISTA

GLOSES

Aniversari

La commemoració d'un aniversari sempre té un to trist, malgrat que el fet a commemorar sigui d'un caient alegre: Un any més! I té, també, un caire alegre, encara que el fet que hom commemori sigui una data trista: Ja fa un any!

Es melangia i és esperança, alhora. Es un record i és una nova il·lusió. Es una barreja de sentiments adversos que curren l'ànima. Es una reflexió i un presentiment; un atur i una nova embranzida; una fita i un punt de partença.

Ara fa catorze anys que fem LA GRALLA. No és una obra perfecta, però l'estimem. La seva continuïtat i persistència en la vida local ja és un honor. I el fet que s'hi sostingui és un orgull.

Som humans i hem caigut en molts errors. Els confiem a la benvolença dels nostres conciutadans. Els errors també ajuden a perfilar una personalitat. I qui no s'arrisca a fer res, no comet errors. Però difícilment podrà commemorar mai cap aniversari.

Una salutació sincera als nostres lectors, en aquesta hora solemne. I que per molts anys puguin tenir la paciència de llegir-nos.

XIXU

A la meva mare

Mare: Avui em posaré en el trau de la solapa de l'americana una flor i la portaré a honor vostre; serà vermella, tindrà el mateix color de la vostra sang i de la meua.

Es com un petit homenatge, del que en sou ben mereixedora. La flor em recordarà tot el que heu fet per mi... Quan nin, em cantàveu aquelles cançons que tenien flaire del camp i de la muntanya; cançons del breçol que us havia ensenyat la vostra mare, quan vós ereu petita. Quan més gran, em portàveu al bosc a collir romani i farigola; em vetllàveu al capçal del llit, quan estava malalt i dels vostres ulls brollaren les primeres llàgrimes per l'inquietud que us donava el meu esdevenidor.

M'heu ensenyat a treballar i a estimar. Jo us ho agraeixo; i encara que la vida no m'ha estat tan planera com vós haurieu desitjat, d'això no en teniu la culpa, i si en portar-me al món ho féreu per la vostra voluntat i no per la meua,

els sacrificis que heu fet per mi us redimeixen amb excés de tota culpa que podessiu tenir.

Ara vós sou velleta i jo sóc un home. Els anys se us han apilat al damunt i us fan abaixar la testa. Mes, amb tot i això, encara us preocupa la meua existència.

Teniu els cabells blancs i la cara arrugada. Encara manta vegada dels vostres llavis surt una cançó: la mateixa cançó que em cantàveu quan jo era infant, i que m'ha acompanyat tota la vida.

Tot això em recordarà aquesta diada...

Que tingueu molts anys de vida encara, per jo poder lluir aquesta flor vermella, que és el color de la vostra sang i de la meua.

CUCH

COMENTARI LINGÜÍSTIC

Un castellanisme lamentable

Avui ens ocuparem d'un castellanisme usat exclusivament en el llenguatge escrit, la qual cosa vol dir que només és comès per la gent que sap poc o molt de lletra.

Heus aquí el mal de moltíssims catalans que han après d'escriure en castellà i preferentment el llegeixen: que acaben pensant en castellà i ordenen les clàusules, quan escriuen català, a través d'una traducció mental.

La conjunció castellana *pues* té dues funcions. Introdueix la conseqüència d'una acció («¿Llueve? Pues no salgo de casa») i la causa de l'acció («No salgo de casa, pues llueve»).

Aquell qui escriu en català a través de la traducció mental a què l'obliga la seva formació castellana, en té prou sabent que a *pues* equival, en certs casos, *doncs*, per a usar a tort o a dret aquesta conjunció consecutiva catalana.

Aquesta traducció solament és correcta quan el mot fa una funció consecutiva o sigui quan vé a introduir la conseqüència d'una acció ja enunciada. Pot escriure's una clàusula així:

«Són les tres i el tren surt a un quart de quatre. Cal, doncs, afanyar-nos.»

En canvi, és un disbarat de dir: «Hem d'afanyar nos, doncs el tren surt a un quart de quatre.» Fixem-nos com en aquest exemple el *doncs* és usat per a introduir la causa d'una acció. En aquest darrer cas el *pues* mental que ens ha fet escriure el *doncs* erroni ha d'ésser tra-

FULLES DOMINICALS

DXXXI

Ja tornem a ésser a l'època de les «miss», encara que, tal com s'ha propagat aquest, podriem dir-ne, esport, tot l'any estem elegint «miss», per una infinitat de conceptes. Hem blasmat moltes vegades l'exageració d'aquesta dèria, però tampoc no hi hem sabut veure aquell fons de malefici i despreciament que porta a determinats esperits a una exaltació repulsiu per mor de perills insospitats per a la virtut i l'estabilitat de la moral, ja prou en decadència.

En el fons, però (nosaltres som unes innocents criatures), els detractors del culte a la bellesa, tal com s'arbora en els temps presents, tenen una visió més encertada de l'esdevenidor d'aquesta *filia*, o al menys els dirigents de la croada contra l'exaltació de la bellesa material ja saben el terreny que trepitgen. El que ocorre és un vertader cas d'atavisme. No oblidem els espartans, que arribaren a l'infanticidi per tal de depurar la raça en el sentit de la seva fortitud i bellesa material. No oblidem la preocupació del bell morir, de l'espectacular morir dels gladiadors romans, ni passem per alt l'atractiu dels guerrers de l'Edat mitjana, en morir amb pose gairebé de ritual. Per què no recordar el gest uniforme dels que Samson basculava al peu de la guillotina, en temps del Terror? Gest magnífic, de forma espectacular i «edificant»... En un mot: el culte a la bellesa, a la forma graciosa i espectacular, és d'arrelament ancestral i per un retorn, predestinat, sembla, el món s'hi aboca en els nostres dies. Així veiem que l'art ressuscita les formes pures de l'antigor: l'escola contemporànea vincula la virtut amb l'esport: el feixisme entrena amb la sanitat del cos l'educació de l'esperit: la bella disposició organitzada de les multituds encen el patriotisme... D'aquell salt enrera sorgeix en el poble alemany una nova visió de l'individu i de la societat i en son sí pren germe impulsu un paganisme germànic cent per cent racial i mil per mil plàstic.

Els dirigents de la croada contra les «miss» hi veuen de lluny.

L'ALTRE

duït així: «Hem d'afanyar-nos, puix que el tren surt a un quart de quatre.»

També, en lloc de *puix que*, pot usar-se qualsevol altra conjunció causal, per exemple, *ja que*, *perquè*, *per tal com*, etc.

E. SARROCA